

Raadsvoorstel

Raadsvergadering d.d.	: 11 juni 2026
Agendapunt	: 6. Vaststelling regiovisie gespecialiseerde Jeugdhulp Drenthe
Onderwerp	: Definitieve versie regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp 2026 – 2030
Portefeuillehouder	: Wethouder S. Hilgenga

Onderwerp

Definitieve versie regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp 2026 – 2030

Voorgesteld besluit

- 1 In te stemmen met de regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp 2026 – 2030

Aanleiding

Om de kwaliteit, toegankelijkheid en samenhang van de gespecialiseerde jeugdhulp in Drenthe duurzaam te versterken, is een nieuwe regiovisie opgesteld die als beleidskader dient voor de samenwerking binnen de Jeugdhulpregio Drenthe (JHRD). Deze visie vormt een belangrijke bouwsteen voor de gezamenlijke koers van de Drentse gemeenten en draagt bij aan het realiseren van een toekomstbestendig jeugdhulpstelsel.

Wat is gespecialiseerde jeugdhulp?

Gespecialiseerde jeugdhulp is hulp die wordt ingezet wanneer de problemen van een kind en/of diens gezin dermate complex zijn dat ze niet kunnen worden opgelost met lichte jeugdhulp (basis GGZ of begeleiding) of algemene ondersteuning (maatschappelijk werk of een training). Bij gespecialiseerde jeugdhulp kan onder andere gedacht worden aan specialistische GGZ of plaatsing in een residentiële setting zoals pleegzorg of een gezinshuis.

Regiovisie

De Drentse gemeenten werken al sinds 2015 samen om te voorzien in een voldoende aanbod van gespecialiseerde jeugdhulp, zoals vastgelegd in hun wettelijke taak. We werken samen om een sluitend jeugdhulplandschap in Drenthe te organiseren: een systeem waarin kinderen en jongeren en hun gezin zich gezien en gehoord voelen, tijdig passende hulp krijgen en niet verdwalen in doorverwijzingen en wachttijden.

De regiovisie legt een duidelijke ambitie en richting vast: we willen gespecialiseerde jeugdhulp die beter bereikbaar is, sneller inzetbaar, en afgestemd op de lokale context van kinderen, jongeren en gezinnen. Daarbij staat samenwerking centraal – tussen gemeenten, aanbieders en partners in het sociaal domein.

Naast waarden, ambitie en visie beschrijft de regiovisie de uitgangspunten en leidende principes voor de gespecialiseerde jeugdhulp, die de Drentse gemeenten gezamenlijk vormgeven binnen de Jeugdhulpregio. Uitgangspunt daarbij is dat de gespecialiseerde jeugdhulp bereikbaar is wanneer nodig, van voldoende kwaliteit en financieel beheersbaar blijft. Deze drie elementen vormen de pijlers van het regionale beleid. Om deze pijlers te realiseren maakt de Jeugdhulpregio gebruik van verschillende instrumenten, waaronder monitoring, transformatie, de bevorderlijke kringloop, regionale experttafels en regionale inkoop.

Naast deze inhoudelijke en strategische waarde is het vaststellen van de regiovisie ook een wettelijke verplichting. Op basis van de gewijzigde Jeugdwet (via het wetsvoorstel *Verbetering bereikbaarheid gespecialiseerde jeugdhulp*) dienen alle gemeenteraden de regiovisie formeel vast te stellen. Dit waarborgt bestuurlijke verankering en gezamenlijke verantwoordelijkheid.

De zienswijzeprocedure is afgerond. De gemeenteraden van de Drentse gemeenten hebben zienswijzen ingediend, waaronder de gemeenteraad van Aa en Hunze op 22 januari 2026. Alle zienswijzen zijn gewogen en deels verwerkt (zie bijlage 2), wat heeft geleid tot de definitieve versie. Op deze definitieve versie kunnen geen amendementen meer worden ingediend, wel is het mogelijk om moties in te dienen.

Dit willen we bereiken

De regiovisie heeft als doel om de gespecialiseerde jeugdhulp in Drenthe beter bereikbaar, effectiever en meer samenhangend te maken. Door gezamenlijke afspraken en een gedeelde koers versterken we de samenwerking tussen gemeenten en partners, en zorgen we voor passende hulp voor kinderen, jongeren en gezinnen die dat nodig hebben.

Meer specifiek betekent dit onder andere:

- Minder instroom in gespecialiseerde jeugdhulp (door een stevige sociale en pedagogische basis in dorpen en buurten waar hulp en ondersteuning dichtbij en effectief wordt geboden);
- Niet effectieve interventies verdwijnen;
- Wachttijden en -lijsten worden korter;
- Een effectieve leer en ontwikkelcyclus via systematiek van data gedreven werken wordt gezamenlijk door gemeenten en stakeholders ingevuld.

Argumenten

1. *De regiovisie als beleidskader biedt een noodzakelijke basis voor regionale samenwerking tussen de Drentse gemeenten.*

De regiovisie vormt het gezamenlijke beleidskader voor de gespecialiseerde jeugdhulp en biedt daarmee een noodzakelijke basis voor regionale samenwerking tussen de Drentse gemeenten. Op grond van de Jeugdwet zijn gemeenten verplicht deze verantwoordelijkheid in

regionaal verband in te vullen. De regiovisie geeft hier invulling aan door een uniform fundament te bieden met gedeelde uitgangspunten, doelstellingen en afspraken over samenwerking, sturing en monitoring. Hiermee wordt samenhang gecreëerd tussen lokaal en regionaal beleid en kunnen gemeenten gezamenlijk sturen op een beschikbaar, kwalitatief goed en betaalbaar jeugdhulplandschap.

2. De regiovisie draagt bij aan de versterking van de regionale samenwerking en continuïteit van zorg en ondersteuning

Met één gezamenlijke regiovisie spreken gemeenten en aanbieders dezelfde taal en werken volgens dezelfde afspraken. Dit voorkomt dat elke gemeente eigen regels hanteert, wat nu vaak leidt tot verwarring bij gezinnen en inefficiëntie in de uitvoering. Door duidelijke regionale kaders te hanteren, weten zorgaanbieders beter waar ze aan toe zijn en kunnen middelen en expertise slimmer worden ingezet. Voor gezinnen betekent dit dat zij sneller passende hulp krijgen en niet telkens opnieuw hoeven uit te zoeken waar ze terecht kunnen. De regiovisie draagt bij aan voorspelbaarheid en continuïteit, vooral voor kinderen die afhankelijk zijn van gespecialiseerde hulp.

3. De regiovisie erkent het belang van lokale verschillen en biedt ruimte om eigen accenten te behouden.

De inhoud van de regiovisie past bij onze eigen lokale uitgangspunten met betrekking tot jeugd en jeugdhulp. In de regiovisie is voldoende rekening gehouden met onze lokale wensen en is de zienswijze zoals die is ingediend in voldoende mate vertaald.

Bij de uitwerking van de regiovisie in de uitvoeringsagenda bij die regiovisie is voldoende ruimte om de aansluiting op ons lokale beleid te borgen.

4. De regiovisie legt een duidelijke focus op de leefwereld van het kind, de kracht van het gezinssysteem en samenwerking in de keten, wat goed aansluit bij ons eigen beeld en visie.

Deze uitgangspunten zijn belangrijk omdat ze bijdragen aan praktische verbeteringen in de jeugdhulp. Kinderen en gezinnen hebben baat bij hulp die dichtbij is, goed op elkaar aansluit en niet versnipperd raakt over verschillende organisaties. Door het gezinssysteem centraal te stellen, wordt voorkomen dat hulp alleen op het kind gericht is en andere gezinsfactoren buiten beeld blijven. Dit leidt tot meer samenhang en minder herhaling van (zorg) trajecten. Samenwerking in de keten zorgt ervoor dat professionals beter informatie delen en gezamenlijk plannen maken, waardoor gezinnen niet telkens opnieuw hun verhaal hoeven te doen. Dit sluit aan bij onze lokale visie “*Samen maak je de route!*”, waarin we inzetten op samenwerking en het versterken van de eigen kracht van gezinnen. Ook past deze aanpak bij de landelijke Hervormingsagenda Jeugd, die vraagt om minder bureaucratie, meer preventie en een sterke basis dicht bij het gezin.

5. De regiovisie erkent het belang van lokale verschillen en biedt ruimte om eigen accenten te behouden.

Een sterke regionale visie is belangrijk voor samenhang en kwaliteit, maar jeugdhulp is en blijft in de kern lokaal georganiseerd. We hebben als gemeenten onze eigen opgaven en specifieke uitdagingen, zoals het versterken van de pedagogische basis en het door ontwikkelen van stevige lokale teams. De regiovisie houdt hier rekening mee door ruimte te bieden voor maatwerk, waardoor gemeenten hun eigen accenten kunnen behouden.

In de context van gespecialiseerde jeugdhulp zorgen regionale kaders voor duidelijkheid richting aanbieders en samenwerking tussen gemeenten, terwijl lokale teams kunnen blijven inspelen op specifieke behoeften van gezinnen in hun gemeente. Zo voorkomen we dat regionale afspraken te strak worden en lokale flexibiliteit verloren gaat.

6. Vaststellen is een wettelijke verplichting

Het vaststellen van een regiovisie is vanaf 1 januari 2026 verplicht op grond van de Wet verbetering beschikbaarheid gespecialiseerde jeugdhulp. Met deze wet wordt van gemeenten verwacht dat zij gezamenlijk zorgen voor een toereikend aanbod van gespecialiseerde jeugdhulp en daarvoor een regionaal beleidskader vaststellen. Door de regiovisie vast te stellen, geeft de gemeenteraad invulling aan deze wettelijke verplichting en draagt de gemeente bij aan een gezamenlijke, regionaal afgestemde aanpak voor het waarborgen van de beschikbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid van gespecialiseerde jeugdhulp.

Kanttekeningen

1. Vaststelling door alle gemeenteraden is vereist; bij afwijzing moet de regiovisie opnieuw worden gezien en vastgesteld.

De regiovisie moet (op basis van artikel 2.8 van de Jeugdwet; en artikel 2.18 dat op basis van het wetsvoorstel verbeteren bereikbaarheid gespecialiseerde jeugdhulp per 1 januari 2026 aan de Jeugdwet is toegevoegd) door iedere gemeenteraad worden vastgesteld. In de nu aangeboden regiovisie zijn niet alle opmerkingen die ingebracht zijn via de zienswijzeprocedure, overgenomen. Dat kan ertoe leiden dat één van de twaalf Drentse gemeenteraden de regiovisie niet wil vaststellen. In die situatie moet er opnieuw een proces plaatsvinden om tot een gedragen regiovisie te komen.

2. *De regiovisie vraagt nog om lokale en regionale verdere uitwerking.*

De regiovisie is een richtinggevend document, maar moet zowel lokaal als regionaal verder worden uitgewerkt. Lokaal is de verbinding tussen de beleidslijnen uit de regiovisie met preventie, de sociale en pedagogische basis, de eerstelijnsvoorzieningen en lichte vormen van hulp essentieel. Regionaal is de verdere concretisering van het richtinggevende kader in de uitvoeringsagenda van belang. Beide ontwikkelingen vragen om goede afstemming. In de nu ingerichte structuur voor samenhang en sturing zal uitwerking van die ontwikkelingen onderwerp van gesprek zijn en afgestemd moeten worden.

3. *Realisering van de uitgangspunten uit de regiovisie ligt bij meerdere partijen buiten directe invloed van gemeenten*

De realisatie van de uitgangspunten uit de regiovisie, zoals normaliseren, zo thuis mogelijke hulp en het terugdringen van verblijfsplaatsingen, ligt in belangrijke mate bij wettelijk aangewezen verwijzers en uitvoerende partijen. Dit betekent dat meerdere partijen betrokken zijn bij de uitvoering, waarop gemeenten niet altijd direct invloed hebben. De mate waarin deze uitgangspunten in de praktijk worden toegepast, is daarmee van invloed op de haalbaarheid van regionale doelen op het gebied van beschikbaarheid en betaalbaarheid van jeugdhulp. De verdere afstemming tussen de gemeentelijke aanpak en de regionale opgave wordt na vaststelling van de regiovisie nader uitgewerkt.

4. *De zienswijze van de gemeenteraad Aa en Hunze is niet verwerkt in de definitieve versie van de regiovisie maar wordt meegenomen in de implementatie*

De ingediende zienswijze van de gemeenteraad bevatte met name opmerkingen die betrekking hebben op de verdere implementatie van de regiovisie. Deze opmerkingen zijn daarom niet verwerkt in de voorliggende versie van de regiovisie. In het vervolgtraject zal hier nadrukkelijk aandacht aan worden besteed bij de uitwerking en uitvoering van de regiovisie.

Financiën

De regiovisie als zodanig heeft geen financiële impact. De vertaling van de regiovisie in aanbestedingen en in de organisatorische inrichting van de GR jeugdhulp Drenthe, zal op termijn mogelijk wel financiële impact hebben. Het college en de gemeenteraad zal daar tijdig over worden geïnformeerd via het proces rondom de vorming van de GR jeugdhulpregio en de begrotingscyclus van deze Jeugdhulpregio.

Communicatie en participatie

De regiovisie is via een intensief en interactief proces tot stand gekomen. Vertegenwoordigers van jeugdigen, ouders, het onderwijs, gemeenten en jeugdhulpaanbieders hebben de bestanddelen uit de regiovisie voorbereid. Via een inspraakprocedure zijn medio 2025 reacties van externe stakeholders opgehaald en via de zienswijze procedure hebben de adviesraden, colleges en gemeenteraden tot februari 2026 de gelegenheid gehad feedback te geven op de conceptversie van de regiovisie. De definitieve versie van de regiovisie is aangepast op basis van reacties en feedback.

De communicatie over de inhoud en verdere uitwerking van de regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp wordt door de Jeugdhulpregio Drenthe verzorgd.

Uitvoering

Met de vaststelling van de regiovisie ontstaat een helder beleidskader dat als basis dient voor de voorbereiding van de tweede en derde tranche van de regionale inkoopagenda. Daarnaast wordt door de jeugdhulpregio Drenthe gewerkt aan een implementatieplan, waarin de uitgangspunten en inhoud van de regiovisie worden vertaald naar de praktijk. Deze uitgangspunten worden eveneens verwerkt in de nieuwe aanbestedingsprocedure van de jeugdhulpregio. De Adviesraad sociaal domein wordt middels een informerende e-mail geïnformeerd over het proces rond de vaststelling van de regiovisie.

Samenvatting voor publicatie Schakel (max. 5 regels)

Om de kwaliteit, toegankelijkheid en samenhang van de gespecialiseerde jeugdhulp in Drenthe duurzaam te versterken, is door de Jeugdhulpregio Drenthe (JHRD) een regiovisie opgesteld.

De gemeenteraad stemt in met het vaststellen van de regiovisie gespecialiseerde jeugdhulp. In de regiovisie geven de Drentse gemeenten aan hoe zij er gezamenlijk voor zorgen dat er een toereikend aanbod is (of ontstaat) van gespecialiseerde jeugdhulp. Een aanbod dat betaalbaar is (reële tarieven), een aanbod dat van voldoende kwaliteit is om aan de behoefte aan gespecialiseerde jeugdhulp te kunnen voldoen en een aanbod dat tijdig beschikbaar is.

Bijlagen

- 1. Jeugdhulpregio Drenthe regiovisie 2026-2030**
- 2. Zienswijzen en reacties**